

Barbara Czajka

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi
e-mail: czajka@wbp.lodz.pl

Potyczki z pandemią z punktu widzenia Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi

DOI: <http://doi.org/10.18778/0860-7435.33.09>

Abstrakt: W obliczu nowego wyzwania jakim była pandemia COVID–19 konieczne stały się nowe formy pracy i zarządzania instytucją. Celem autorki artykułu jest przedstawienie problemów z tym związanych z punktu widzenia administrowania wojewódzką biblioteką publiczną, uwzględniających otoczenie prawne, bezpieczeństwo finansowe i społeczne pracowników oraz realizację zadań statutowych.

Należało znaleźć nowe formy pracy na rzecz użytkowników biblioteki, powodujące dylematy między pracą zdalną a fizyczną obecnością pracowników w miejscu pracy. W tych okolicznościach, nieoczekiwanie pojawiły się duże przedsięwzięcia jakimi były – wielka przeprowadzka magazynów bibliotecznych oraz przyjęcie księgozbioru profesora Włodzimierza Krysińskiego z Kanady. Jednocześnie pandemiczne uwarunkowania uwidoczniły, po raz kolejny, wszechstronność zawodu bibliotekarza – poza innymi pozytywnymi cechami – kreatywność z wykorzystaniem nowych technologii.

Słowa kluczowe: wojewódzka biblioteka publiczna, pandemia, zarządzanie biblioteką, praca zdalna a praca w miejscu pracy, zawód bibliotekarza, profesor Włodzimierz Krysiński

Już blisko dwuletni czas zmagania się z pandemią koronawirusa COVID-19 przyniósł nam wszystkim nowe niespotykane doświadczenie. Pozwala to na pewien dystans w ocenie przeszłej i wciąż obecnej rzeczywistości, która dotknęła każdej sfery życia.

Celem artykułu jest próba podsumowania tego okresu z punktu widzenia zarządzania dość złożoną instytucją, jaką jest biblioteka wojewódzka funkcjonująca w określonym otoczeniu i zespole pracowniczym. Zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom i użytkownikom oraz utrzymanie płynności finansowej instytucji, a jednocześnie przyjęcie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych i merytorycznych z zachowaniem przepisów prawa stało się koniecznym warunkowaniem funkcjonowania w nowej rzeczywistości. Stąd siłą rzeczy, nieco suchy i zdystansowany ton poniższej wypowiedzi. W pracy towarzyszyło nam jednak wiele emocji i konieczności podejmowania nietypowych decyzji, tym bardziej, że większość urzędów przyjęła tryb pracy zdalnej, co utrudniało codzienną komunikację i przepływ informacji.

Od 11 marca 2020 r. decyzją Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego z udziałem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zamknięto od 12 marca dla użytkowników instytucje kultury w tym m.in. biblioteki publiczne.

Zgodnie z tym Zarządzeniem Dyrektora, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi (dalej: WBP) została zamknięta dla czytelników, ograniczono czas pracy pracowników do pracy jednozmianowej lub do pracy w formie dyżurów (Zarządzenie nr 2..., 2020). Zalecono zminimalizowanie bezpośrednich kontaktów między pracownikami i komunikację za pośrednictwem telefonu lub poczty elektronicznej. Do niezbędnego minimum ograniczono kontakty z osobami z zewnątrz. Część pracowników skorzystała z zaległych urlopów, zwolnień lekarskich oraz zwolnień na opiekę nad dziećmi do lat ośmiu.

Zawieszono naliczanie kar za przetrzymanie książek, odwołano spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, wyjazdy i inne wydarzenia. W trybie pilnym zakupiono środki dezynfekcyjne, rękawiczki lateksowe i maseczki dla pracowników. Zalecono dezynfekcję blatów, klamek, poręczy, włączników światła etc. oraz wietrzenie pomieszczeń. Od 17 marca wprowadzono dla pracowników możliwość pracy zdalnej (Zarządzenie nr 5..., 2020).

Ta zaskakująca sytuacja spowodowała wiele konsternacji i pytań na temat definicji pracy zdalnej, przygotowania technicznego i organizacyjnego instytucji. Tylko niektóre prace mogły być wykonywane w domu na przenośnych komputerach służbowych bądź na sprzęcie domowym, czasem też obciążonym zdalnym nauczaniem dzieci.

Biblioteka Wojewódzka w Łodzi jest instytucją, która dysponuje specjalistycznym wyposażeniem i oprogramowaniem, ale we własnej osieciowanej, oprogramowanej oraz zabezpieczonej pod względem organizacyjnym i technicznym strefie, ze szczególnym zachowaniem bezpieczeństwa informacji

danych osobowych. Stąd, nawet w uwarunkowaniach pandemicznych, bez bezpośredniego kontaktu z czytelnikiem, najlepsze efekty przynosić może działalność w miejscu naszej pracy.

O ile informatycy oraz część pracowników merytorycznych mogło wykonywać pracę w domu, to dyrekcja, pracownicy administracji, sekretariat, pracownicy obsługi musieli przychodzić do Biblioteki. Wymagało tego ogólne zarządzanie instytucją, prowadzenie bieżącej obsługi spraw księgowych i kadrowych, przyjmowanie korespondencji, podpisywanie dokumentów i wysyłanie przelewów, utrzymanie czystości i ochrona obiektu. W efekcie doprecyzowano zasady pracy zdalnej dla pracowników WBP (Zarządzenie nr 15..., 2020). W kwietniu i maju w różnych odstępach czasowych w tym trybie pracowała około połowa pracowników merytorycznych, informatycy oraz jedna osoba z administracji. Duża przestrzeń Biblioteki pozwalała na przygotowanie stanowisk dla przychodzących pracowników w odpowiedniej odległości.

Był to trudny, stresujący wszystkich czas w związku z poczuciem zagrożenia i niepewności, a jednocześnie koniecznością wychodzenia z domu i poruszania się w przestrzeni publicznej. By uniknąć zaległości, opracowywane były na bieżąco zbiory biblioteczne, działała też introligatornia. Kontynuowano tworzenie cieszącej się uznaniem naszych użytkowników Biblioteki Cyfrowej Regionalia Ziemi Łódzkiej (Biblioteka Cyfrowa..., b.d.), uzupełniano opisy w Systemie Bibliografii Regionalnej (System Bibliografii..., b.d.), Literackiej Mapie Województwa Łódzkiego (Literacka Mapa..., b.d.) i innych bazach bibliograficznych, udzielano informacji bibliotecznych. Czytelnicy mieli też dostęp online do blisko 2 tysięcy publikacji platformy Ibuk Libra (cop. 2019). Wykorzystywano też czas na porządkowanie zbiorów poprzez skontra i selekcje.

W celu wniesienia powiewu optymizmu, pracownicy Biblioteki wpadli na pomysł nagrywania krótkich filmików, które zaczęto umieszczać na kanale YouTube i Facebooku Biblioteki. Jako pierwsze zaprezentowano wybrane fraszki Jana Izydora Sztaudyngera (Fraszki..., 2020), następnie bajki Ignacego Krasickiego (Bajki..., 2020). W rolę aktorów wcielili się sami pracownicy. Pierwsze filmiki kręcono z wykorzystaniem prywatnego iPada, przy naturalnym oświetleniu, a jako statyw służyły książki lub regały. Montaż odbywał się na komputerze bibliotecznym, na którym renderowanie, czyli wygenerowanie zmontowanego filmu, potrafiło zająć informatykowi nawet do pięciu godzin.

W dniu 7 maja 2020 roku, w związku z rekomendacją Biblioteki Narodowej, podjęto decyzję o częściowym otwarciu Biblioteki dla czytelników (Zarządzenie nr 20..., 2020). Z dniem 11 maja uruchomiono wypożyczanie książek i zbiorów audiowizualnych na zewnątrz. W miejscach wypożyczania zbiorów zamontowano ekrany z plexi i wprowadzono kolejne zasady sanitarne. Korzystanie z kilku czytelni w Bibliotece było możliwe w bardzo ograniczonym zakresie, po wcześniejszym telefonicznym umówieniu. Nie było możliwe korzystanie z prasy i czasopism bieżących. Zgodnie z zaleceniem Powiatowej

Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi wprowadzono trzytygodniową kwarantannę na oddawane książki. W okresie późniejszym kwarantanna ta została ograniczona do trzech dni, a obecnie (grudzień 2021 r.) jest zniesiona.

W związku z tym do minimum ograniczono pracę zdalną dla pracowników, a jednocześnie przyjęto tryb tzw. pracy wakacyjnej – Biblioteka została otwarta dla czytelników w poniedziałki i wtorki w godzinach 8.00–15.00, od środy do piątku w godzinach 12.00–19.00. W soboty Biblioteka pozostawała nieczynna. Wynikało to nie tylko z konieczności mniejszego zagęszczenia pracowników na stanowiskach pracy, lecz także z powodu dużej ich absencji chorobowej i urlopów. Decyzja o otwarciu Biblioteki z zadowoleniem została przyjęta przez czytelników.

Nadal obowiązywał zakaz spotkań publicznych. Odwołano 28. edycję Nagrody Złoty Ekslibris i 11. edycję Nagrody Superekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi za 2019 rok. Odwołano także kolejną, 22. edycję konkursu twórczości plastycznej osób chorych, starszych i niepełnosprawnych „Sztuka jak balsam”, organizowanego przez Bibliotekę od ponad 20 lat. Zawieszono pozostawały wyjazdy do bibliotek i szkolenia stacjonarne dla ich pracowników, wyjazdy na spotkania autorskie w ramach koordynacji przez WBP na terenie województwa łódzkiego programu Dyskusyjne Kluby Książki.

Z kolei, dzięki pozytywnym decyzjom Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, udało się uzyskać dofinansowanie do projektów WBP złożonych jeszcze w 2019 r.

Projekty „Biblioteka twórczych pomysłów” (szkolenia dla bibliotekarzy)¹, „Zagraj w literaturę”² oraz „Jaśnie Pan Kern”³ dzięki aneksowaniu umów były

---

¹ Umowa nr 06339/20/FPK/IK z dnia 18 czerwca 2020 r. dotycząca dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na wykonanie zadania „Biblioteka twórczych pomysłów” (szkolenia dla bibliotekarzy). Aneks nr 1 z dnia 8 grudnia 2020 r. do Umowy nr 06339/20/FPK/IK z dnia 18.06.2020 r. dotyczącej dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

² Umowa nr 06334/20/FPK/IK z dnia 15 lipca 2020 r. dotycząca dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na wykonanie zadania „Zagraj w literaturę”. Aneks nr 1 z dnia 15 października 2020 r. do Umowy nr 06334/20/FPK/IK z dnia 15 lipca 2020 r. dotyczącej dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

³ Umowa nr 06688/20/FPK/IK z dnia 26 czerwca 2020 r. w ramach programu „Promocja czytelnictwa” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Aneks nr 1 z dnia 15 października 2020 r. do Umowy nr 06688/20/FPK/IK z dnia 26.06.2020 r. dotyczącej dofinansowania zadań w ramach

realizowane zdalnie. W podobnym trybie realizowany był program „Dyskusyjne Kluby Książki 2020”⁴.

Zarówno przy realizacji projektów, jak i w innych działaniach, pomimo ograniczeń nastąpiła wzmoczona kreatywność i aktywność pracowników w wirtualnych przedsięwzięciach. Udostępniono trzy gry na smartfony w wersji stacjonarnej, w które można grać bezpłatnie i bezpiecznie bez wychodzenia z domu. Gry mają charakter popularyzujący czytelnictwo i skierowany są głównie do młodych odbiorców. „Literacki surfing” to wirtualny spacer po literackiej Łodzi. „Z książką dookoła świata” zaprasza w podróż razem z Bibliofagiem, sympatycznym molem książkowym, który właśnie wygrał na loterii rejs dookoła świata i może zabrać graczy ze sobą. „Z książką dookoła świata 2 – Mól książkowy na kwarantannie” to tym razem przeżycia i przygody Bibliofaga odbywającego kwarantannę domową (Gra na smartfony..., b.d.). Zorganizowano akcję „Łodzianie o sobie i mieście – mieszkańcy regionu łódzkiego w czasie pandemii”. W efekcie na podstawie nadesłanych wspomnień i refleksji została przygotowana publikacja online (Mec, 2021).

Poprzez zakup dostępu do platformy Click Meeting stały się możliwe spotkania online z autorami oraz szkolenia. Dzięki dofinansowaniu z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego na Modernizację Infrastruktury Informatycznej w WBP im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi udało się zakupić sprzęt potrzebny do realizacji „bibliotecznych superprodukcji”. W jego skład wchodził: specjalistyczny aparat fotograficzny ze statywem potrafiący nagrywać filmy w rozdzielczości 4k wraz z dwoma obiektywami oraz mikrofon kierunkowy. Całość dopełniła możliwość doświetlenia kadru dzięki dwóm lampom softbox na statywach. Dodatkowo udało się zakupić komputer Macbook Pro 16 przeznaczony do obróbki materiału wraz z oprogramowaniem Final Cut PRO, dzięki czemu sam skład jak i montaż filmów uległy skróceniu (renderowanie trwa teraz do 20 minut). Realizację nagrań na żywo umożliwił rejestrator obrazu potrafiący przechwytywać obraz w rozdzielczości FullHD w 60 klatkach na sekundę.

Programu „Promocja czytelnictwa” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Aneks nr 2 z dnia 11 grudnia 2020 r. do Umowy nr 06688/20/FPK/IK z dnia 26 czerwca 2020 r. dotyczącej dofinansowania zadań w ramach Programu „Promocja czytelnictwa” ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

⁴ Umowa nr 09/DKK/IK/2020 z dnia 12 maja 2020 roku dotycząca dofinansowania zadania w ramach programu „DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI 2020” ze środków finansowych Instytutu Książki pochodzących z dotacji celowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wykonanie zadania „Dyskusyjne Kluby Książki w 2020 roku w Łodzi i województwie łódzkim”.

Kontynuowane przez pracowników jest nagrywanie filmików prezentujących ciekawe teksty także dla dzieci. Zarówno spotkania autorskie, jak i filmiki można oglądać zarchiwizowane na kanale YouTube Biblioteki. Znacznie zwiększona została liczba wystaw wirtualnych umieszczanych na stronie www Biblioteki oraz na Facebooku.

Po okresie wakacyjnym, od września 2020 roku, z większym oddechem zaczęto organizowanie imprez. Od początku projekt „Narodowe Czytanie” Biblioteka realizowała z dużym zaangażowaniem i w różnych przestrzeniach. Tym razem na prośbę Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi Biblioteka Wojewódzka została koordynatorem wydarzenia Narodowe Czytanie *Balladyny* we współpracy z innymi instytucjami kultury samorządu województwa łódzkiego. Współorganizatorami zostały instytucje artystyczne – Teatr Wielki w Łodzi i Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi oraz Muzeum Sztuki w Łodzi. Czytanie odbyło się w ogrodach Pałacu Herbsta w Łodzi. Czytanie tekstów i oprawę muzyczną zapewnili artyści wspomnianych instytucji. Udział w czytaniu wzięli także Wicewojewoda Łódzki, członkowie Zarządu Samorządu Województwa Łódzkiego oraz pracownicy Biblioteki. Wydarzenie było transmitowane na żywo online, jednak przy sprzyjającej pogodzie z licznym udziałem publiczności w pałacowych ogrodach (Narodowe czytanie..., 2020). Przedsięwzięcie wzbudziło duże zainteresowanie medialne i okazało się na tyle udane, że Narodowe Czytanie *Moralności Pani Dulskiej* w 2021 r. zorganizowano z podobnym rozmachem, a do współorganizatorów dołączyła Filharmonia Łódzka (Narodowe Czytanie..., 2021).

Pod koniec września 2020 roku Biblioteka, jak dotychczas, włączyła się w kolejną edycję w województwie łódzkim akcji „Z książką na walizkach”, którego głównym organizatorem jest Wydawnictwo „Literatura”.

Niestety, druga fala pandemii jesienią 2020 roku spowodowała ponowne ograniczenia. Od 9 listopada do 31 grudnia 2020 roku Biblioteka została znów zamknięta dla czytelników (Zarządzenie nr 33..., 2020). Kontynuowane już z większym doświadczeniem były wydarzenia online, niemniej zgody na pracę w trybie zdalnym ograniczono do minimum. Wymagało tego także wyjątkowo karkołomne zadanie, jakim była, w trybie pilnym, przeprowadzka wielkiej liczby zbiorów bibliotecznych.

Umowa najmu magazynów zajmowanych przez Bibliotekę przy ul. Więckowskiego nr 43/45 w Łodzi od ponad 30 lat, została wypowiedziana w trybie trzymiesięcznym, bez możliwości przedłużenia tego terminu. Ponad 100 tysięcy książek i czasopism musiało znaleźć nową lokalizację. Szczęśliwie udało się znaleźć nowe pomieszczenia przy ul. Fabrycznej nr 25 w Łodzi w dogodnej odległości i w znacznie lepszych warunkach lokalowych.

Do demontażu i montażu regałów oraz transportu zbiorów konieczne było wynajęcie firmy przewozowej, jednak pakowaniem i niezbędną szybką selekcją zbiorów musieli się zająć pracownicy Biblioteki. Praca przebiegała intensywnie i w trudnych warunkach, w pomieszczeniach już bez ogrzewania z psującą się windą. Dzięki wielkiej mobilizacji większości załogi, udało się w połowie stycznia 2021 r. przenieść wszystko do nowych pomieszczeń. Rozpakowywanie trwa do dziś, ale w miarę możliwości książki są już od dłuższego czasu wypożyczane czytelnikom.

Na przełomie 2020 i 2021 roku pojawiło się kolejne wyzwanie dla Biblioteki. Niestety 17 września 2020 roku zmarł w Ottawie profesor Włodzimierz Krysiński, profesor zwyczajny, wybitny znawca literatury porównawczej i teorii literatury, władający biegle kilkoma językami, tłumacz, poeta. Urodzony w 1935 roku w Warszawie okres powojenny spędził w Łodzi. Absolwent III Liceum Ogólnokształcącego i filologii polskiej na Uniwersytecie Łódzkim. W 1959 roku wyemigrował do Francji, a w 1966 roku przeniósł się do Kanady, gdzie pracował na Uniwersytetach w Ottawie i Montrealu. Tak się złożyło, że podczas pobytu profesora Krysińskiego w Łodzi w 2006 roku w naszej Bibliotece odbyło się z nim spotkanie. Z tej okazji ukazała się też publikacja – Włodzimierz Krysiński *Trzy moje tożsamości* (2006). W Bibliotece odbyły się jeszcze dwa spotkania z profesorem Krysińskim w 2009 i 2018 roku.

Wolą profesora oraz jego żony było, by jego specjalistyczny domowy księgozbiór znalazł się w Łodzi. W wyniku ustaleń, mimo braku miejsca WBP zdecydowała się przyjąć ten wyjątkowy dar. Zbiór liczy ok. 12 tysięcy książek, w dużej mierze z zakresu literatury pięknej, w językach angielskim, hiszpańskim, francuskim, polskim i innych. By przygotować miejsce na tomy konieczne były kolejne przeprowadzki magazynowe. Transport kontenera z książkami statkiem z Kanady do Gdyni, a następnie TIR-em do Łodzi, całkowicie sfinansowała żona profesora. Wcześniej musieliśmy uzyskać akt darowizny, zwolnienie z cła i przejść przez inne formalności. Z powodu pandemii sytuacja przedłużała się i komplikowała. W końcu szczęśliwie w połowie lutego 2021 r. księgozbiór dotarł do Biblioteki, został rozpakowany i czeka na opracowanie. Prochy profesora Włodzimierza Krysińskiego miały być sprowadzone do Łodzi pod koniec 2021 roku.

Od początku stycznia 2021 roku Bibliotekę, nadal w ograniczeniach pandemicznych, otwarto dla czytelników. Choć muzea i inne instytucje kultury zostały zamknięte jeszcze przez kilka miesięcy, to biblioteki publiczne w dużym stopniu zaczęły służyć swoim użytkownikom w sposób bezpośredni.

Uruchomienie szczepień przeciw wirusowi COVID-19 przyniosło nadzieję na poprawę sytuacji. Zaczęliśmy przyzwyczajając się do nowych form pracy. Wystawom stacjonarnym w holu Biblioteki towarzyszą wystawy wirtualne. Kontynuowane jest przez pracowników nagrywanie filmików prezentujących ciekawe

teksty. Dołączył aktywnie do tego zespół Działu Dziecięcego, który po wieloletnich staraniach, dzięki dużym nakładom inwestycyjnym, udało się w WBP utworzyć⁵.

W ramach programu „Dyskusyjne Kluby Książki 2021” odbywają się spotkania autorskie online⁶. Także zdalnie w marcu 2021 roku obchodziliśmy 4. edycję „Imienin Marszałka w Bibliotece im. Piłsudskiego”, zaś w kwietniu tego roku odbyła się przełożona z roku poprzedniego sesja popularnonaukowa poświęcona Janowi Sztudyngerowi. W maju 2021 roku, także transmitowana online, ale już z udziałem laureatów, odbyła się uroczystość wręczenia 28. i 29. edycji Nagrody Złoty Ekslibris oraz 11. i 12. Edycji Nagrody Superekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi za rok 2019 i 2020.

Realizowane są tegoroczne projekty dofinansowane ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu – „ZaPolska pod lupą”⁷ i „Zagraj w Lema”⁸. Zarówno ubiegłoroczne, jak i tegoroczne projekty wypełnione były szeregiem ciekawych wydarzeń takich jak konferencje, wykłady, konkursy, gry, wieczory filmowe i muzyczne. Forma transmisji online przyniosła nam nową większą publiczność, a dodatkową jakością stała się możliwość obejrzenia zarechwowanych wydarzeń na kanale YouTube Biblioteki.

Od 1 września 2021 roku Biblioteka rozszerzyła swoją działalność dla czytelników powracając do otwarcia od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–19.45, w soboty w godzinach 8.00–15.00. Jesienią zaczęły wracać ze spotkaniami, już w naszej siedzibie, instytucje partnerskie – m.in. Uniwersytet Trzeciego Wieku, Łódzki Oddział Instytutu Pamięci Narodowej, Stowarzyszenie

---

⁵ Umowa nr 06178/19/FPK/DEK z dnia 21 sierpnia 2019 r. na realizację zadania: Utworzenie Działu Dziecięcego i modernizacja pomieszczeń w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Łodzi – kwota 165 000 zł. Umowa nr KEIII.22/2019 z dnia 1 lipca 2019 r. na realizację zadania inwestycyjnego pn.: Dotacja celowa dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi na pokrycie wkładu własnego na realizację zadania pn.: „Modernizacja pomieszczeń w budynkach A i C w celu utworzenia Działu Dziecięcego...” – kwota 550.000 zł.

⁶ Umowa nr 09/DKK/IK/2021 z dnia 17 lutego 2021 r. dotycząca dofinansowania zadania w ramach programu „DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI 2021” ze środków finansowych Instytutu Książki pochodzących z dotacji celowej Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu na wykonanie zadania „Dyskusyjne Kluby Książki w 2021 roku w Łodzi i województwie łódzkim”.

⁷ Umowa nr 16312/21/FPK/IK z dnia 02 czerwca 2021 r. w ramach programu „Promocja czytelnictwa” ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

⁸ Umowa nr 11665/21/FPK/IK z dnia 23 czerwca 2021 r. dotycząca dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na wykonanie zadania „Zagraj w Lema”.

Bibliotekarzy Polskich oraz Łódzkie Towarzystwo Przyjaciół Książki. Odbyla się kolejna edycja akcji „Z książką na walizkach”. Powróciły lekcje biblioteczne i warsztaty dla małych dzieci. Na przełożoną z 2020 roku uroczystość wręczenia nagród w 22. edycji „Sztuki jak balsam” zjechali niepełnosprawni laureaci wraz z opiekunami z całego województwa łódzkiego. Znowu zabrzmiała muzyka, uśmiech i nowa energia.

Na podkreślenie zasługuje, że przez cały 2020 i 2021 rok Biblioteka realizowała jedno ze swych podstawowych zadań statutowych, jakim jest gromadzenie i opracowanie zbiorów. Prenumerata czasopism i zakup nowości wydawniczych odbywały się nieprzerwanie przy codziennej obecności odpowiedzialnych za to pracowników. W ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Biblioteka otrzymuje zwiększające się środki na zakup nowości⁹ dzięki czemu oferta wypożyczania książek i audiobooków systematycznie się rozrasta.

W związku z pandemią wielu zadań nie udało się nam zrealizować. Bogata, ciesząca się dużym zainteresowaniem oferta lekcji bibliotecznych dla różnych grup wiekowych, została zawieszona. Do minimum ograniczono korzystanie ze zbiorów na miejscu. Rezygnacja z wyjazdów do bibliotek w naszym województwie oraz brak comiesięcznych spotkań w kilkudziesięciu Dyskusyjnych Klubach Książki nie pozwoliły na bezpośrednie relacje i rozmowy. Wciąż czeka na promocję i rozszerzenie działalności Dział Dziecięcy i nowa oferta szkoleniowa Biblioteki.

Pogorszyła się nasza sytuacja kadrowa. Kilka osób przeszło na emeryturę, wiele przebywało na zwolnieniach lekarskich, kilka na kwarantannach. Dużym przeżyciem było pożegnanie się z trzema osobami zajmującymi newralgiczne stanowiska w Bibliotece, a które odeszły od nas po długiej walce z chorobą. Szczęśliwie w omawianym okresie na COVID-19 zachorowały tylko dwie osoby, które po wyzdrowieniu wróciły do pracy.

---

⁹ Umowa nr KEIII.36/2020 z dnia 29 października 2020 r. na realizację zadania: Dotacja dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z przeznaczeniem na częściowe pokrycie kosztów zakupu nowości wydawniczych w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” – kwota 70 000 zł. Umowa nr BN/0645/2020 z dnia 22 lipca 2020 r. dotycząca dofinansowania zadania w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych – kwota 113 862 zł. Umowa nr KEIII/34/2021 z dnia 23 września 2021 r. na realizację zadania: Dotacja dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z przeznaczeniem na pokrycie wkładu własnego zakupu nowości wydawniczych w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” – kwota 210 000 zł. Umowa nr Z-I.07210.0671.2021 z dnia 14 października 2021 r. dotycząca dofinansowania zadania w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z budżetu państwa – kwota 113 000 zł.

Nowe doświadczenia przyniosły też nowe rozwiązania poszerzające ofertę Biblioteki. Spotkania i konferencje oraz szkolenia online dotarły do zainteresowanych odbiorców mieszkających daleko od nas. Także udostępnienie nagrań na kanale YouTube Biblioteki pozwala na ich odtworzenie w dowolnym czasie. Zapewne pozostaniemy przy tych nowych formach kontaktu. Wzrosło zainteresowanie dostępem do książek elektronicznych. W związku z tym poza kontynuacją dostępu do platformy Ibuk Libra umożliwiamy dostęp do platformy Legimi i Helion. Wiele naszych działań przeniosło się do sieci, wzmacniając jednocześnie ich promocje.

Po raz kolejny, w mojej ocenie, praca bibliotekarzy uwidoczniła ich wszechstronność i kreatywność, chęć uczenia się także obsługi nowych technologii. Popularyzowanie czytelnictwa i korzystania z bibliotek w różnych formach pozostaje wciąż dla nas jednak sprawą nadrzędną.

Bibliografia

- „Bajki” Ignacego Krasickiego | Odcinek 1 (2020). „Bajki” Ignacego Krasickiego czytane przez pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi [plik wideo]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://www.youtube.com/watch?v=vTZJfR9Xy-A&t=3s>
- Biblioteka Cyfrowa Regionalia Ziemi Łódzkiej (b.d.). Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Łodzi [online]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://bc.wbp.lodz.pl/dlibra>
- Fraszki | Odcinek 1 (2020). Fraszkki Jana Sztudyngera czytane przez pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi [plik wideo]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://www.youtube.com/watch?v=ehX6gRzDiQI&t=5s>
- Gra na smartfony „Z książką dookoła świata 2 – Mól książkowy na kwarantannie” 2 (b.d.). W: Gry na smartfony [online]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://www.wbp.lodz.pl/aktualnoci/spotkania-sesje/2936-gry-stacjonarne-na-smartfony.html>
- IBUK Libra (cop. 2019). [online]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://libra.ibuk.pl/>
- Krysiński, Włodzimierz (2006). *Trzy moje tożsamości*. Łódź: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi
- Literacka Mapa Województwa Łódzkiego (b.d.). [Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Łodzi] [online]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://literacka.lodz.pl/>
- Mec, Ewa (oprac.) (2021). Łodzianie o sobie i mieście: mieszkańcy regionu łódzkiego w czasie pandemii 2020–2021 [online]. Łódź: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://www.wbp.lodz.pl/pliki/kronika-pandemii.pdf>
- Narodowe czytanie 2020 (2020). Województwo Łódzkie [plik wideo]. Pobrane 10 października 2021 r., z: https://www.youtube.com/watch?v=YvZ_rjyafU
- Narodowe czytanie 2021 (2021). Województwo Łódzkie [plik wideo]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <https://www.youtube.com/watch?v=ZZGKtXbDQ0>
- System Bibliografii Regionalnej Województwa Łódzkiego (b.d.). [Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Łodzi] [online]. Pobrane 10 października 2021 r., z: <http://sowa.wimbp.lodz.pl/>

- Umowa nr 06178/19/FPK/DEK z dnia 21 sierpnia 2019 r. na realizację zadania: Utworzenie Działu Dziecięcego i modernizacja pomieszczeń w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Łodzi – 165 000 zł. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr 06334/20/FPK/IK z dnia 15 lipca 2020 r. dotycząca dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na wykonanie zadania „Zagraj w literaturę”. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr 06339/20/FPK/IK z dnia 18 czerwca 2020 r. dotycząca dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na wykonanie zadania „Biblioteka twórczych pomysłów” (szkolenia dla bibliotekarzy). W: Archiwum WBP.
- Umowa nr 06688/20/FPK/IK z dnia 26 czerwca 2020 r. w ramach programu „Promocja czytelnictwa” ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr 09/DKK/IK/2020 z dnia 12 maja 2020 roku dotycząca dofinansowania zadania w ramach programu „DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI 2020” ze środków finansowych Instytutu Książki pochodzących z dotacji celowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wykonanie zadania „Dyskusyjne Kluby Książki w 2020 roku w Łodzi i województwie łódzkim”. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr 11665/21/FPK/IK z dnia 23 czerwca 2021 dotycząca dofinansowania zadań w ramach programu „Partnerstwo dla książki” ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na wykonanie zadania „Zagraj w Lema”. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr 16312/21/FPK/IK z dnia 2 czerwca 2021 r. w ramach programu „Promocja czytelnictwa” ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr KEIII.22/2019 z dnia 1 lipca 2019 r. na realizację zadania inwestycyjnego pn.: Dotacja celowa dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi na pokrycie wkładu własnego na realizację zadania pn.: „Modernizacja pomieszczeń w budynkach A i C w celu utworzenia Działu Dziecięcego”. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr KEIII.36/2020 z dnia 29 października 2020 r. na realizację zadania: Dotacja dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z przeznaczeniem na częściowe pokrycie kosztów zakupu nowości wydawniczych w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr KEIII/34/2021 z dnia 23 września 2021 r. na realizację zadania: Dotacja dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z przeznaczeniem na pokrycie wkładu własnego zakupu nowości wydawniczych w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”. W: Archiwum WBP.
- Umowa nr Z-I.07210.0671.2021 z dnia 14 października 2021 r. dotycząca dofinansowania zadania w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z budżetu państwa. W: Archiwum WBP.
- Zarządzenie nr 2/2020 Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19. W: Archiwum WBP.

Zarządzenie nr 5/2020 Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z dnia 17 marca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19. W: Archiwum WBP.

Zarządzenie nr 15/2020 Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie realizowania pracy zdalnej w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19. W: Archiwum WBP.

Zarządzenie nr 20/2020 Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie wznowienia działalności Biblioteki od dnia 11 maja 2020 r. W: Archiwum WBP.

Zarządzenie nr 33/2020 Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zamknięcia Biblioteki oraz wprowadzenia Regulaminu Pracy Zdalnej w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19. W: Archiwum WBP.

Skirmishes with a pandemic from the point of view of the Director of the Voivodeship Public Library in Łódź

ABSTRACT: Facing the new challenge of the COVID-19 pandemic new forms of work and management of the institution became necessary. The aim of the author of the article is to present the related problems related to the administration of the voivodeship public library, considering the legal environment, financial and social security of employees and the implementation of statutory tasks. It was necessary to find new forms of work for the library users, causing dilemmas between remote work and the physical presence of employees at the workplace. In these circumstances, unexpectedly appeared large undertakings such as – the great relocation of library warehouses and the acceptance of the book collection of Professor Włodzimierz Krysiński from Canada. At the same time, the pandemic conditions revealed, once again, the versatility of the librarian profession - apart from other positive features - creativity with the use of new technologies.

KEYWORDS: voivodeship public library, pandemic, library management, remote work and workplace work, librarian profession, professor Włodzimierz Krysiński